

# SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravníštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

## Deželni zbor kranjski.

(VIII. seja, dne 7. novembra leta 1890.)

Potrujuoč sklepčnost, odpre dež. glavni sejo ob 1/2 11. uri. Prečita in potrdi se zapisnik zadnje seje. Novo došle prošnje in nova poročila deželnega odbora (pril. 51.—53.) izročé se dotičnim odsekom.

Pri točki: volitev posebnega odseka 7 članov za pretresovanje poročila dež. odbora glede poročila čistega dohodka za dolensko železnico, predlaga posl. Višnikar, naj se voli glede na važnost predmeta 9 članov. — Predlog se vsprejme, volitev vršila se bode koncem seje.

Posl. Višnikar poroča o proračunu blazniškega zaklada za l. 1891. Skupna potrebnost znaša 61.796 gld., skupno pokritje 10.644 gld., kaže se torej primankljaj 51.152 gld., ki ga je pokriti iz dež. zaklada. Dalje omenja poročevalec, da osebe v blaznici ne zadostuje, nadzorovanje je pomanjkljivo (17 strežajev, 15 moških in 2 ženski), nasvetuje se torej, da se pomnoži. Finančni odsek pa ne stavi še posebnih predlogov, nasvetuje samo, da se dež. odbor o tej zadevi posvetuje in stvar natančno pretrese ter stavi predloge v prih. zasedanji.

Posl. dr. Vošnjak poroča o prošnji nadučitelja F. Špintre-ja za pospeševanje ustanavljanja hranilnih in posojilnih zadrug. Omenja, da na Kranjskem je 10 tacihi zavodov, ki prav uspešno delujejo, in nobeden se ni obrnil do dež. zbora za podporo. Tudi na Štajerskem in Koroškem jih je mnogo, ne da bi bili prosili dotične dež. zbore za podporo. Osnovni stroški so le majhni in ne bode težko te male vsote zložiti. Finančni odsek torej predlaga, da se prošnja odkloni, osnovni odbor pa opozarja na hranilnice, katere bodo rade ustregle in pripomogle osnovnemu odboru.

Po kratki repliki dr. Vošnjaka na nekatere opazke dr. Schafferja se predlog fin. odseka vsprejme.

Društvu za varstvo avstrijske vinoreje v Badenu pri Dunaji za pokončevanje trtne uši dovoli se podpora 50 gld.

Posl. Hribar poroča o prošnji predstojništva Lichtenthurnove sirotišnice za zvikšanje deželnih ustanov. Po predlogu fin. odseka se prošnja odkloni.

Posl. Schaffer poroča o §. 5. letnega poročila dež. odbora, marg. št. 12: „Glavna bilanca in proračun loterijskega posojila glavnega mesta Ljubljane“. Glavna bilanca kaže v aktivih in pasivih vsoto 1.591.091 gld. 30 1/2 kr. V primeri s prejšnjim letom se je loterijsko posojilo zmanjšalo za 184.225 gld. 95 1/2 kr. Nepokrite izgube, ki se bodo pokrila iz dohodkov prihodnjih let, je 80 tisoč 296 gld. 45 kr. Izguba znašala je koncem l. 1888 83.231 gld. 40 kr., zmanjšala pa se je v teku leta 1889 za 2934 gld. 95 kr. Glede na to, da je ta izguba l. 1883 znašala 86.089 gld. 63 1/2 kr. in se je v 6 letih zmanjšala na 80.296 gld. 45 kr., in se je faktično prihranilo 5793 gld. 18 1/2 kr. pri gospodarjenju loterijskega posojila, se mora uspeh označiti povoljnim tembolj, ker so bile kursne konstelacije v zadnji dobi jako opasne. Specijalna reserva je narasla do 23.581 gld. 3 kr. Stanje obligacij znaša koncem l. 1889 180.000 gld. Obrestovalo se je posojilo s 4 69 1/7 %. Predloženi proračun posojilnega zaklada za leto 1890 kaže potrebščine 69.150 gld. 86 kr., pokritja 71.804 gld. 39 kr., torej presežka za 2.613 gld. 53 kr.

Posl. Hribar izraža svoje zadoščenje in da ga veseli, da se je poročevalec pohvalno moral izreči o gospodarstvu mestnega zbora. Samo pri šoli, ki je stala 70.000 gld. znaša dolg samo še 43.000 gld., iz tekočih letnih dohodkov se je torej v enem letu pokrilo 27.000 dolga. Napadala se je prejšnja leta finančna uprava mesta. Gospodje iz opozicije morajo čuti iz ust poročevalca, da taka očitavanja niso bila osnovana. Dalje izreka željo do visoke ces. vlade o zadevi novega posojila, katero misli vzeti mesto Ljubljana, in o katerem vladi primanjuje še necih podatkov. To posojilo je silno potrebno, da se bodo mogli izvrševati razni že storjeni sklepi mestnega zbora. Tako bode treba 100 tisoč goldinarjev za nakup delnic dolenskih železnic, za barje in dotična dela osuševanja prevzelo bode mesto 140.000 gld. stroškov. Ob 40letnici vladanja cesarja sklenila se je zgradba novega mostu, za katerega je proračunjenih 100.000 gld., za bolnico trebalo bo 36.000 in mnogo je še drugih manjših potreb. Dalje bode zdaj, ko je vodovod gotov, ne-

obhodno potrebno pričeti z nameravano uredbo kanalizacije, da se stori vsaj najnujnejše in se odpravijo največi nedostatki. Slavna vlada naj blagovoli podpirati mesto pri vseh teh delih, ki se bodo vršile v napredek mesta.

Deželni predsednik baron Winkler izraža, da vlada bode storila svojo dolžnost in podpirala in pospeševala vse prizadeve mesta.

Poslanec Lukman omenja, da zdaj, ko je kapital investiran v vodovodu, se ne vrše več iste špekulacije, katere so se grajale ob svojem času. Po njegovem mnenju so bile take graje takrat opravilne, ker so borzne špekulacije stale mnogo denarja.

Poročevalec Hribar odgovarja, da ne gre izplačevati dobička iz kapitala, kar je omenil predgovornik, tudi znesek zgube z 80.000 gld. mora tekom leta popolnoma zginoti iz bilance. Mej pasivi nahaja se tudi specijalna reserva s 23.000 gld. Sicer pa ostaja pri svoji prvi trditvi.

Poslanec Grasselli omenja, da mestni magistrat ni mogel ustreči vladi, ker je ona zahtevala račun vodovodnih stroškov, kateri je še le zdaj približno sestavljen. Ko bode gotov, ustreglo se bode želji vlade.

Ko poročevalec dr. Schaffer omeni še nekaj malega o tem, da je finančna uprava od l. 1887 in 88 izzivala kritiko — vsprejme se predlog fin. odseka, da se bilanca in proračun loterijskega posojila mesta Ljubljane vzemeta na znanje z odobravanjem.

(Konec prih.)

## Politični razgled.

### Notranje dežele.

V Ljubljani, 7. novembra.

#### Deželni zbori.

Nemci so v sleškem deželnem zboru predlagali, da se premeni deželni red tako, da se število deželnih odbornikov pomnoži za jednega, katerega bi volil ves zbor. Bojé se že, da zgubé večino v deželnem odboru, če bi veleposestniki potegnili na konservativno stran. Liberalci torej že čutijo, da se njih gospodstvo tudi v Šleziji že majati začne. Ko bi vlada hotela, bi jo Nemci kmalu

## LISTEK.

### O domačem obrtu slovanskem.

Iz Hellwaldove knjige „Die Welt der Slaven“ preložil A. Funtek.

(Konec.)

Kakor je razvidno iz dosedanjih črtic, pripada domačemu obrtu i barbarstvo južnoslovanskih žen. Barvajo i ovčjo volno i svilo; poslednjo gojé v severni Bolgarski zlasti žene. Posebno mila gojenka domačega obrta je svila v Hercegovini. Ondu namreč jako dobro uspeva murbovo drevó v dókaj nizkem takózvanem „katoličanskem“ pasu. Precéj spretno tkó iz pridobljene svile tkaníne, sósebnó mešane s pavolo ali predivom, malokdaj čisto svilene. Toda, kar je popolnoma svilenih izdelkov, zvečine „svatovnih košulj“ preprostega národa, ti so najlepše priče obrtovanja hercegovskega, bodisi zaradi preskrbne izvršitve, bodisi zaradi nežnih vzorcev. Splošni njih tip je: tanka tkanina (koprenica) od surove svile, po dolžini pretkana z belimi jasnimi progami.

Često smo govorili o vezenínah, resnično je prištevati vezene izdelke najčudovitejšim plodom

domačega obrta. Da so ruske národne vezeníne nekoliko podobne švedskim, to dokazuje, da sta obá národa po nekod skupno zajemala iz finskih virov. Mimo tega finskega upliva, kateri se pozná, kar se dostaje vezenja samega, najstarejšim, najboljšim in najznačilnejšim veznim vzorcem ruskim, spominjajo nas posamičností rahlo na ornamente perziške. Ti stari vezni motivi, katere so reproducirali vedno znova, ponárodili so se v mnogih stoletjih do cela. Dasi jih opažáš na miznih prtih in posteljnih odejah, zvečine se vender kažó na brisačah, katere rabi národ ruski za jako raznovrstne namene. Da tudi srajce krasé z vezenínami, to smo že omenili; takisto se godi v Bolgarih, kjer si sleherna kmetica sama napravlja zalogo bogatovezenih srajce. Tem proizvodom preprostih Bolgark se čudijo po pravici tudi razvajene gospé zapadnoevropske. Česar ne rabijo same, prinašajo Bolgarke na tedenski sejem; vezene srajce in rute prodajejo ondu káj po cení. Toda nikjer neso vezene rute razširjene toli močno, kakor v Bosni. Tukaj so marsikateri družini vse bogastvo; kadar ni denarja, prinašajo jih na sejem. Tudi naglavne rute in druga oblačila ženska so okrašena s šarenimi vezenínami. Vsekdar kažó veliko spretnost, časih tudi izhoren ukus. Zlate in svilene niti mešajo šareno, časih tudi zgolj zlate

niti in srebrne, ali samó šareno svilo. V Bosni vezejo dosti več zlatá in srebrá nego v sosedni Srbíki. Vezenín bolgarskih ne hvalijo samó zaradi lepote in ukusnosti, nego tudi zaradi solidnega in vrlega dela. V obče se na slovánskih vezenínah linedarni ornamenti, v prirodnem redu nežnejše tvarine umičejo za okrožnejšim oblikam. Kjer uporabljajo zlató in srebró, čuditi se moramo, kakó izbornó jima zmanjšujejo upliv z drugimi barvami, ali kakó druge barve uveljavljajo baš s srebrnimi in zlatimi nitimi.

Izpregovorimo še o najnárodnejšem domačem obrtu bolgarskem, o obrtu slovečih „gajtančev ali pasarjev“. Po njih izdelkih so prej povpraševali mnogo; zlasti krasoljubivi Bošnjaki so zahvalno kupovali takšno blagó. O svečanih prilikah je nedavno beg ali aga vsekdar nosil obleko s težkimi zlatimi pasovi. Toda odkar se je dežela politíski prerodila, propáda ta obrtna stroka čimdalje bolj, nekoliko, ker so se bogati moslemi izselili, nekoliko, ker zapadna konkurencija dosti ložje prodira v deželo nego za Turkov. —

Kakó je domači obrt kulturnozgodovinski vážen, da pravično in resnično presojamo národno bistvo slovansko, vsekakor pričajo dovolj té kratke črtice. Često čujemo, da Slovan té posnema in da nema



dogospodarili v Moraviji in Šleziji. Treba samo, da porabi upliv svoj na veleposestnike.

Dalmatinski deželni zbor pozval je vlado, da naj uvede hrvatsčino za notranji uradni jezik. Ko se je o tem razgovarjalo, je namestnik z veliko odločnostjo se potegoval za nemščino in naglašal, da o notranjem uradnem jeziku ima odločevati le vlada. Bolj gorečih zagovornikov nemščina ni imela niti pod liberalnimi vladami, nego jih ima sedaj.

#### **Češkonemška sprava.**

Kakor se kaže, v letošnjem zasedanju deželni zbor češki niti predloge o deželnem kulturnem svetu rešil ne bode. Zaradi mnogih predlogov manjšine se bode vsa stvar za letos zavlekla. Tako bodo prišle državnozbornske volitve, ne da bi sprava naredila poprej kak korak dalje. Pri njih se pa ne bode odločilo le o spravi, temveč tudi o sedanjih vladnih sistemih. Mladočehi pridobé mnogo mandatov, bodo tudi staročehski poslanci že moralično prisiljeni, da odložé svoje mandate, ker ne bodo več mogli zadrževati, da je narod za njimi.

#### **Vnanje države.**

##### **Bolgarsko sebranje**

je brez dolge debate z vzklicem vsprejelo adreso, ki je bistveno le parafraza prestolnega govora in končno izreka nado, da bode sultan vse storil, da se obrani mir na Balkanu in pri velevladstvih, napravil potrebne korake, da se reši bolgarsko vprašanje.

##### **Tatiščev in Kaulbars.**

V pismu Tatiščevu odgovarja general Kaulbars na nekatere izjave bolgarskega ministerskega predsednika proti Tatiščevu in opravičuje svoje postopanje v Bolgariji. Kaulbarsova pojasnila so jako zanimiva, če tudi neso popolnoma objektivna, kar je čisto naravno. Iz njih izvemo, da je general Kaulbars imel nalog, doseči oproščenje častnikov, ki so bili zapleteni v zaroto, in pa odložitve velikega narodnega sebranja. To je bilo potrebno, da se pomirijo duhovi. Rusija pa tudi še ni imela nobenega kandidata. On je vse storil, da pomiri stranke. Cankov nanj ni imel nobenega upliva. Z regenti je general prijazno občeval, le proti pijanim osebam, ki so na povelje Stambulova se predstavljale kot narodni zastopniki, je bil osornejši. Tako je tudi v svojih notah bil jako odločen. Do popolnega razpora z Rusijo je pa prišlo le zaradi tega, ker so bolgarski mogočnejši popolnoma prezirali rusko avtoriteto.

Posebno na Stambulovu Kaulbars ni videl ničesa dobrega. Bil se je s častno besedo zavezal, da bodo zopet volili Battenberžana, toda popustil je to kandidaturu le, ker so mu jo odsvetovali zastopniki drugih držav. Predložil je Stambulov njemu ponarejeno pismo, da Benderov odklanja osvobojenje na prigovarjanje Rusije. Sedanji ministerski predsednik gleda povsod le na svojo gmotno korist. Dasi je vedel, da bi za Bolgarijo ne bilo ugodno, če ruskega zastopnika umoré, vendar je uprizoril nanj navidezni napad, da pokaže sovraštvo do Rusije.

Zanimivo je pa, da Kaulbars nikakor ne odobrava ruske politike v Bolgariji. Že 1885. leta je bil pri njem Koburžan na Dunaji in mu razkladal, da se Battenberžan ne bode obdržal. Izjavil je, da je on pripravljen prevzeti bolgarski prestol in obetal, da bode gojil dobre odnose z Rusijo. On je ta pogovor poročil v Peterburg, ali Rusija vendar še ni imela kandidata, ko je pal Battenberžan. Če tudi je Battenberžan cela tri leta bil v sporu z Rusijo in so ruski agenti pripovedovali, da pade, vendar v Peterburgu neso mislili na naslednika. Kaulbars obsoja, da so ga poslali v Bolgarijo, ne da bi mu bili naznanili kacega kandidata. Še Rusiji udani Bolgari neso verjeli, da Rusija nima kandidata, in so zgubili zaupanje, ker ga jim imenovati ni mogel.

ničesar izvirnega; sijajno nam kaže sestavek naš, da temu ni takó. Vse v domačem obrtu je izvirno in národno, od tvarine do sloga in barvne skladbe. In prav kakor so stvari pristno slovanske, takó so tudi ukusne. Nekatere kar umetlno izdelujejo ljudje, ki neso v stroki svoji nikoli dobivali drugega pouka, nego ónega, katerega podeduje sin po očetu, hči po materi. Toda prezirati ne smemo i gmotne važnosti domačega obrta, akoravno nekatere prej toli cvetoče stroke pešajo in celó izumirajo. Vender se njih izdelki še vedno izvažajo in donašajo znamenite vsote. Ali se bode domači obrt razvijal ugodno, to je zavisno od tega, da se razvija združno, dalje, da ga krepko podpirajo vlada, dežele in zasebniki. Po pravici so Rusi preverjeni, da imà to samoraslo, bistroumno, prelepo dete národnega duhá toliko zdrave moči nasproti mnogoterim zmotam in zmedam novodobnega ukusa, da ga treba samó gojiti, ako hočemo izkoriščati najbogatejše tehniške pomočke novodobne mehanike, uporabljati v službi vsega, kar je resnično lepó in zajedno primerno duhu národnemu! Nikakor ne trdimo preveč, ako pravimo, da gré za sijajni, kar neumevni napredek Rusije, zlasti v umetelnem obrtu, zahvaljati zlasti to, da se Rusi tesno naslanjajo na domači svoj obrt!

Pomenljivo je, da je Kaulbars odločno proti Mingreleu. On je povedal v Peterburgu, da Bolgari ne bodo vsprejeli kneza, če ne bode iz kake vladajoče hiše. Le tak bi imel dovolj avtoritete.

Kaulbars pa po večjem odobruvanju Tatiščeva nazore, če tudi o Stambulovu slabše sodi. Po njegovem mnenju Bolgari še vedno ljubijo Rusijo. Neumno je pa zahtevati od njih, da naj v prvi vrsti Rusijo ljubijo, ne pa Bolgarsko. Če se hoče sporazumljenje doseči, zadovoljiti se mora Rusija z drugim mestom v bolgarskih srcih, kar je naravno. Le nepraktične glave morejo kaj drugega zahtevati. V svojem pismu pa general daje razumeti, da vsega povedati ne more, ker je vojak in se ne sme baviti s politiko. Zapisuje pa svoje spomine, za katere je gradivo nabral iz oficijalnih aktov. Te spomine bode pustil zanamcem.

##### **Razpor mej Porto in patrijarhatom**

še ne bode kmalu poravnau. Turška vlada baje ne misli ničesa več odjenjati. Posebno ni misliti, da bi na željo patrijarha izdala zapoved, da mora bolgarska duhovščina nositi drugačno obleko nego druga duhovščina. V Carigradu prevaguje mnenje, da bi se ta prepoved ne ujemala z Berolinskim dogovorom, ki jamči vsem svobodo vere, vesti in bogoslužja. Turški državniki dobro vedo, da patrijarhatu neso mari verski temveč le narodni interesi. Tudi prava duša vsemu sedanjemu grškemu gibanju ni patrijarhat, ampak le nekateri grški trgovci, ki pri tem zasledujejo le svoje gmotne koristi. Če se bodo pa Grki dolgo kujali, hoče pa Porta obnoviti ferman iz 1871. leta, ki daje bolgarski cerkvi vse drugačne pravice, nego jih ima sedaj.

##### **Sodba o gimnazijah v nemškem cesarstvu.**

Sedem profesorjev vseučilišča v Lipsiji je poslalo povodom konference, ki bode dne 4. decembra v Berlinu, da se posvetuje o šolstvu, drugim vseučiliščem v podpis izjavo, ki nikakor ni laskava za nemške srednje šole. V izjavi se pravi, da podpisanci nikakor ne mislijo staviti tacih nasvetov, temveč le konstatujejo, da predznosti, ki jih dobé učenci na sedanjih nemških gimnazijah neso take, da bi mogle biti podloga učenju prirodoznanstva in zdravilstva. Ta izjava gotovo ne bode ugajala zagovornikom sedanje učne sisteme, ki se opira le na stare jezike.

##### **Volitve za ameriški kongres.**

Pri volitvah za kongres zmagali so demokratje. Imeli bodo precejšnjo večino. Republičanom je posebno škodoval Mac Kinley-jev zakon, s katerim se je povišala carina. Če se javno mnenje ne spremeni, bode pri bodoči volitvi predsednika zmagal republičan.

## **Dopisi.**

##### **Iz Novega Mesta 4. novembra. [Izv. dop.]**

Od zadnjega ljudskega preseljevanja menda v Novem Mestu ni bilo veliko novih hiš sezidanih. Torej ni čuda, ako pomanjkanje stanovališč narašča od dné do dné. Vsi, katera je nemila usoda zanesla v naše mesto in morajo tukaj stanovati, so pravcati sužnji mogočnih hišnih gospodarjev; kajti poslednji narekujejo ceno hišni najemščini — kakor na dražbi. Kakor hitro se raznese žalostna vest, da kak hišni „oča“ ceno povikšajo, — top! — že v drugi hiši stanovalcu zazvoni — kakor pri hišicah čuvajev na železnici —: „plačaj toliko več, ali pa idi drugam, če imaš kam“. Ne motili bi se veliko, ako rečemo, da bi bili naši „gospodarji“ pri mobilizaciji črne vojske dobri stebri tako imenovane „Signalabtheilunge“; uniformo že itak imajo in svetlo, bridko sablo purgarsko.

Toda pst! — ne draži in ne dregaj celó v najmarinski krajcar, katerega izterjava od hišne najemščine za „zabelo“ še naš magistrat. Naše mesto je takorekoč uradniško mesto, ne motimo se, ako rečemo, da prebiva tukaj nad 150 uradnikov in penzionistov. Ako hišni posestnik najemniku še kaj krvi pusti — glejte —, prihrumé na tržne dneve še prekupovalci — in ti ga izžemejo do suhega. — Blaga dolenjska železnica, kako bodeš vozila jajca in kuretnino iz našega trga, to bode „dirndaj“ naših prekupovalcev! Naš mestni trg je prekupovalski bazar, stanovalci pa naj idejo kupovat —, ako hočejo živeti tja v — — Opatijo. Svoboda sama na sebi je sicer lepa beseda, neumestna pa je na našem trgu proti prekupovalcem. Ona naredba naših mestnih očetov, da se ne smé prekupovati, je neizpeljiva, dokler se bodo policijski organi sprehajali, ko oni duhovi o polnoči v žaloigri — „Mlinar in njegova hči“; ali se pa vlačili sem pa tja, kakor marljivi Ipavec svojo veliko vrečo koruzne slame na Ljubljanski semenj. Tako gospodje, povedali smo Vam jedenkrat jedno, vi se pa nikar zastoj ne jzite — ampak idite tja — in spreobrnite se.

**Iz Trebnjega 3. novembra. [Izv. dopis.]**  
Nekdo je poročal v št. 251 od sobote „Slovenskega Naroda“, da ni bilo tri dni Ljubljanske pošte v

Trebnje, a to ni resnično. Res je, da je zapadel sneg v noči od 28. do 29. pr. m. do pol metra debel in da je vsled tega tisti dan Litijska pošta izostala, kar pa ni čudno. Kdor vé, kakšen je Vogenšperg, čez katerega se ta pošta vozi, bode lahko spoznal, da ni mogoče poštnemu vozu v takem snegu v celo voziti niti s priprego, če bi je tudi bilo mogoče dobiti, a Ljubljanska pošta „Male-Wagen“ pa je prihajala vsak dan, če tudi nekoliko kasneje. Pri takem vremenu ni to nič čudnega, čudno je le to, da se s državne ceste ne pospravi sneg takoj, ko zapade, temveč še le čez tri ali štiri dni, kar silno zadržuje ne le pošta, ampak tudi drugi promet. Vinščaki so prejšnja leta v tem času najbolj vozili mošt iz naših in drugih dolenskih krajev, a sedaj je to skoro popolnoma pojenjalo, zlasti od časa, kar je znano, da je zapovedano sneg le tedaj odmetavati, če je 40 do 60 centimetrov debel. Za nadinženerja gosp. Leinmüllerja se je sneg odmetaval tudi, če je bil le 20 do 30 centimetrov debel, zakaj se to sedaj ne zgodi, tega ne vemo, to pa vemo, da je bilo tisti čas več voz na cesti, nego sedaj in da je tedaj ostal marsikateri goldinar pri ljudeh revne Dolenske. Gotovo bi si nekaj zaslug za promet stekal oni, kdor bi blagovobil na mero-dajnem mestu o tej stvari podrezati in dokazati, da tudi 20 do 30 centimetrov debel sneg promet ovira, in da je tudi tega treba odstraniti takoj, ko je vreme za to ugodno.

Vsled obilnega in teškega snega podrla se je cerkev pri sv. Marjeti v Ponikvah. Ostrešje je bilo pred 13 leti novo postavljeno, torej se zaradi starosti ni podrlo, temveč le zaradi snega; porušilo se je ostrešje in cerkveni obok tako, da le še zvonik, stene in prednji kor stoje. Sreča, da se je to zgodilo po noči in ne ob božji službi, katera se tam skoro vsak dan vrši. Ubogi občani, ki so bili v zadnjih slabih letinah hudo zadeti, bodo morali sedaj še poleg šole tudi še cerkev zidati. Slavni deželni zbor naj bi blagovobil spominjati se Trebanjske občine, ko bode delil vsote v podporo za zidanje ljudskih šol, ter naj ji podeli tudi letos kako podporo za zidanje šole ali pa podrte podružnice, kjer je pokopališče in torej nujno potrebna.

## **Koncert Ondříčkov.**

Igro mojstra Ondříčka kritikovati je popolnoma nepotrebno, ker se ne more igre drugače označiti, nego: Krasna kat eksohen! Nameravamo torej omeniti le skladbe, katere je nedosegljiv umetnik pronasal. Kako je igral in višino neizmerne umetnosti njegove ocenilo je občinstvo naše samo, katero ga je prej že dvakrat čulo, a takrat čulo je mojstra tudi kot skladatelja. Prva točka Paganinijev koncert D. resp. „Es“ dur je jedna iz nemnogih skladb Paganinijevih za koncertno pronašanje. Ne odlikuje se niti po globokosti misli niti po obliki. V prvotni obliki bil bi ta koncert neznosno dolgočasen. Ima jedno dobro stran, to namreč, da v vsakem taktu slišimo, da ga je uglasbil genialen virtuozi, ki je ovladajoč svoje godalo znal tudi navadno kantileno in mnogokrat bizarni učinek prinašati tako, da je oduševljal občinstvo. Jednak utis čutili smo takrat zaradi tega, ker je kompozicijo igral mojster, stoječ na jednaki višavi, kateremu tudi najneizmernejše tehnične težave neso mogle težiti njegove fantazije lahnih kril.

Ondříčkova barkarola je fina, elegantna skladba, polna prezanimivih harmoničnih prememb. V barkoroli se je Ondříček virtuozi podredil Ondříčku skladatelju. Jednako pravičnim, kakor na eminentno muzikalno tako tudi na virtuozi stran pokazal se je v svoji fantaziji na „Prodano nevesto“. Fantazija začena z Ouverture, katere hitri motiv leskeče se liki srebrna nit mej dragocenostmi in biseri najkrasnejših melodij, katere kot themata so mu podlaga za kontra-punktično obdelovanje. Kadence in pasaže stavljene so popolnoma thematično, na konci čuje se s polno močjo začetek Ouverture in z burnim fortissimo končuje skladba. Fantazija ta je izmej najboljših vseh fantazij na operne motive, kar jih je doslej sploh pisanih bilo in to glede muzikalne, kakor tudi glede tehnične vrednosti. Poloneza Wieniawskega se zaradi neizmernih tehniških težav le redkokdaj igra, isto tako S. Bacheve skladbe za gosli. Tehnične težave istih, moderni igri popolnoma tuje, plašijo virtuoze. O redkem ukusu tukajšnjega občinstva priča to, da je umetnik pridejal baš Bachov preiudij.

Ondříčku poklonili so njegovi v Ljubljani biva-



joči rojaki krasen lavorov in palmov venec v národnih čeških barvah.

Zraven slovanskega našega Paganinija pa ne smemo prezreti čilih dveh soudeležencev pri nepozabnem tem koncertu. To sta gg. Karol Hoffmeister in Razinger. G. Hoffmeister upeljal je Paganinijev koncert kot prvo vsopredno točko čisto razločno in podvrigel v kratkih pasajah tema mojstru na goslih tako umevno, da je dobro delo vsacemu pazljivemu slušalcu. Čim dalje se je razvijal „koncert“, tem bolj smo pozabljali na sodelovalca pri klavirji in menimo, da mu ne moremo bolje čestitati k spremljevanju, nego na ta način: tako spretno se je znal Hoffmeister udati volji Ondříčkovi, da ni bilo čutiti dveh duš, ki se strinjata v izvajanju jednega umetnega proizvoda, a čuli smo le jednega duha v celi točki. Po časopisih, še bolj pa po ustnem sporočilu je bilo znano, da je g. Hoffmeister odličnjak, vseskozi odličnjak v vseh glasbenih strokah, katerim se je bil posvetil. To pa vendar ni bilo znano še, da si je izbral za prvo točko svojega samostojnega nastopa Kaánovo transkripcijo na kratko Novotnega pesen: Sen, katera transkripcija nosi posvetitev: „Mému žáku K. Hoffmeisterovi“. Slavljani pianist v Čebih je torej svojemu učenca poklonil jedno svojih težavnih glasbenih del in kakor je poslal učenec svojega učitelja, to bi želeli poslednjemu sporočiti. Vseskozi eksaktno izvršil je to svojo, po Kaánu dano mu nalogo in upliv motiva, kateri prevladuje v silno težki kompoziciji, se nam je razodel, kar najbolje. V svoji drugi točki seznanil nas je g. Hoffmeister z načinom, kako je pojmiti in igrati Smetanove „České tance“, izbravši si za produkcijo št. VIII iz družnega plesa, ki obsega deset števil. „Obkročák“ ni najtežji, pa zahteva baš v sredi, ko prenaša upleteno poskočnico iz jedne harmonije v drugo, precejšnjo tehniko v prstih, ki so se v istini našemu igralcu kar razuzdali in ko konečno z levico povzame prvotno narodno melodijo, treba je v obeh rokah točno pogajati tipke in povrh tega razpolagati čez neodvisnost rok in različnost moči v njih, kar je naš igralec vse tako izvrstno dokazal, da se je pri zadnjem udarci ob tipko usul plosk in klicni pozdrav nanj v najobilnejši meri.

Gospod Hoffmeister je zelo mlad umetnik; po pravici se je čuditi njegovi spretnosti in točnosti. Takozvani temperament pa se na dá priučiti v šolskih sobanah, ta pride še le z mnogoletnim izvrševanjem umetnosti in to jedino je še, kar ne dostaja našemu igralcu. Naposled podal nam je gospod Hoffmeister neko Rubinsteinovo etudo. Rubinstein je bil toli izviren glasbenik rusko-slovanskega značaja, da ž njim sicer skeptični Nemci hočeš ali nočeš morajo pričenjati literaturo slovanskih skladateljev in slovanskonarodne glasbe. Rubinstein pa je prodril in zaslovel po svoji nedosežni spretnosti kot pianist in po svoji čarodejni domišljiji. Lahko si mislimo, da take studije in etude izražajo neko posebno individualnost umetnikovo. Z Rubinsteinovo etudo dosegel je g. Hoffmeister tudi popolen uspeh. Igralec posnel je s čudovito lahkostjo Rubinsteinova te etudi, s tako nevidno močjo je zadeval ob tipke, da smo po vsej pravici poleg notrajne, specifično pianističke umetnosti imeli priliko občudovati tudi vnanjo moderno obliko igre na klavirji, kar se nam v provinciji le redko prigodi, ker včasih prihajajoči umetniki imajo zvečine vsak svojo maniro igranja, katere ne spreminjajo po modi, naj se v njej kaže še toli napredek.

Tretji sodelavec bil je g. Razinger, odlični naš tenorist. Čista intonacija, pravilna vokalizacija, naraven portamento, pravilen naglas, utemeljen način porabljevati sapo, to so spretnosti, katere se je pridobil s svojo vstrajnostjo in hlepeč po izpopolnjenji svoje pevske izobrazbe, k čemur pomogel mu je vse premalo zahvaljeni učitelj slovenskih pevcev gospod Nedvčed. Saj je pa tudi vidno srce poskakovalo Nedvčedu, ko je slišal čez dalje časa zopet svojega ljubljence prednašati sicer dve lahki, preprosti pesnici, pa s tako dovršenostjo, da mam nedostaje prav besed za opis Razingerjevega petja. To ni nikaka hiperbola, marveč ta izrek opravičujemo jednostavno s tem, da se popolnost ne da v kratkih besedah razpravljati in da prijeten utis, ki ga imamo, puščamo najraje nerazdeljen. Tako se smemo srečne šteti, da je bil Ondříčkov koncert povod izrednemu užitku, kakor gledé igre na klavirji tako gledé pevskega intermezzo. Užitek bi se bil povzdignil tem bolj v akustični dvorani in pri finejšem klavirji, katera nedostataka se pa nista dala odriniti.

## Imenik podružnic sv. Cirila in Metoda.\*)

(Konec.)

### IV. Primorsko:

#### a) Goriško:

- Goriška moška*: 1. Dr. Ant. Gregorčič, prof. 2. Ant. Šantelj, prof.; 3. Valentin Kanceler, učitelj. Namestniki: 1. Fran Furlani, 2. Fr. Leban (poštna uradnika); 3. Josip Ivančič, profesor. Ustanovnikov 14, letnikov 82, podpornikov 17. Skupaj 113. Gld. 100.—
- Šempas*: 1. —; 2. Jernej Rajar, nadučitelj; 3. Josip Rijavec, posestnik. Namestniki: 1. Anton Slokar; 2. Ivan Batič; 3. Jernej Batič. Ustanovnika 2, letnikov 19, podpornikov 9, skupaj 30. Gld. 18.—
- Ajdovska z okolico*: 1. Ivan Dugulin, župnik; 2. Fran Petrič; 3. Anton Terčelj. Namestniki: 1. A. Lokar, 2. Jos. Budihna, 3. Dragotin Kravs. Ustanovnik 1, letnikov 46, podpornikov 7, skupaj 55. Gld. 84:66.
- Kobarid*: 1. Anton Pipa, kaplan v Kobaridu; 2. —; 3. —. Pokrovitelj 1, ustanovnikov 8, letnikov 18, podpornika 2, skupaj 29. Gld. 49:65.
- Bolec*: 1. Fran Illovar, dekan; 2. Adolf Komac, učitelj; 3. Gregor Šubic. Namestnik: 1. Alojzij Sorč, c. kr. poštar. Ustanovnikov 6, letnikov 39, podpornikov 10, skupaj 55. Gld. 20.—
- Dornberg, Prvačina in Gradišče*: 1. Filip Kramar, župnik; 2. Vinko Gregorič; 3. Josip Poljšak, župnik. Namestniki: 1. Simon Gregorčič, 2. Ign. Križman ml., 3. Josip Orel. Ustanovniki 3, letnikov 27, podpornikov 80, skupaj 101. Gld. 25.—
- Cerkljanski okraj (Cerkno)*: 1. Jožef Jeram, dekan; 2. Janez Kokošar, kapelan; 3. Anton Kosmač. Letnikov 31, podpornikov 51, skupaj 82. Gld. —.
- Briska sedež v Biljani*: 1. Lovro Juvančič, župnik; 2. Andr. Širok, učitelj; 3. Hrabroslav Volarič, učitelj. Ustan. 7, letnikov 19, podp. 26, skupaj 52. Gld. 40.—
- Goriška ženska*: 1. Josipina Premrov; 2. Mar. Jug; 3. Avgusta Pirjevec. Namestnice: 1. Avg. Šantelj; 2. N. Seidel; 3. Pavla Leban. Ustanovnic 12, letnic 137, podpornic 147, skupaj 296. Gld. 180.—
- Naklo na Krasi*: 1. Avgust Praprotnik; 2. J. Kumar; 3. Anton Pakiž. Namestnik: Jan. Štrukelj. Skupaj 80. Gld. 11.—
- Tolmin*: 1. Josip Kragelj, dekan; 2. Kr. Bratina, nadučitelj; 3. Ivan Jug, sodnijski sluga. Namestniki: 1. Josip Ivančič, notar; 2. Andrej Vrtovec, učitelj; 3. Fran Kavčič. Ustanovnikov 5, letnikov 25, skupaj 30. Gld. 30.—

#### b) Trst:

- Tržaška moška*: 1. Mate Mandić, dež. poslanec; 2. L. Furlani; 3. Jakob Gorup. Namestniki: 1. Fr. Žitko, 2. dr. Hinko Tuma; 3. F. Bartel. Pokrovitelji 3, ustanovnikov 40, letnikov 133, skupaj 176. Gld. 409:59.
- Tržaška ženska*: 1. Natalija Truden, 2. Mar. Nadlišek, 3. Ljudmila Mankoč. Namestnice: 1. Justina Michelli, 2. Josipina Delkin, 3. Ana Ščuka. Pokroviteljica 1, ustanovnic 17, letnic 161, skupaj 179. (V svoti moške podružnice.)
- Sv. Ivan v Vrdeli pri Trstu*: 1. Ivan M. Vatrovec, trgovec; 2. Anton Trobec; 3. Josip Gašperšič. Namestnik: 1. Štefan Nadlišek. Ustanovnikov 10, letnikov 39, podpornika 2, skupaj 51. Gld. 74:87.
- Greta pri Trstu*: 1. Dragotin Martelanec, zasebnik; 2. Vatroslav Počivalnik, kaplan; 3. Ant. Škabar. Namestniki: 1. Just Piščanec, 2. Andrej Martelanec, 3. Fran Dolenc. Ustanovniki 3, letnikov 75, podpornikov 18, skupaj 96. Gld. 102.—

#### c) Istra:

- Podgrad*: 1. Anton Rogač, dekan v Hrušici; 2. Juraj Dolžan, kapelan; 3. Fran Waišelj, učitelj. Namestniki: 1. Slavoj Jenko, nadžupan; 2. Ivan Benedik, župnik; 3. Ivan Makarovič. Pokrovitelja 2, ustanovnikov 7, letnikov 42, podp. 6, skupaj 57. Gld. 32:20.

\*) Zaradi pomankanja prostora zakasnjeno. Uredn.

**Družba sv. Cirila in Metoda** torej šteje o V. veliki skupščini 91 podružnic.

Družbenikov je naznanjenih:

za *Kranjsko* (11 pokroviteljev pri vodstvu); Pokroviteljev 28, ustanovnikov 378, letnikov 1495, podpornikov 417, skupaj 2457;  
za *Štajersko*: Pokroviteljev 10, ustanovnikov 193, letnikov 964, podpornikov 667, skupaj 1822;  
za *Koroško*: Ustanovnikov 50, letnikov 604, podpornikov 1335, skupaj 1979;  
za *Goriško*: Pokrovitelj 1, ustanovnikov 58, letnikov 443, podpornikov 350, skupaj 923;  
za *Tržaško*: Pokrovitelji 4, ustanovnikov 70, letnikov 408, podpornikov 20, skupaj 504;  
*Istro*: Pokrovitelja 2, ustanovnikov 7, letnikov 42, podpornikov 6, skupaj 57.  
Skupaj: Pokroviteljev 45, ustanovnikov 756, letnikov 3956, podpornikov 2795; **vseh družbenikov 7742.**

Opomba: Pri onih podružnicah, ki svojih udov niso po kategorijah naznanile, privzeli smo jih k zadnji vsoti. — Slavna načelnštva so tako natisnena, kakor so bila zadnjič naznanjena.

## Domače stvari.

— (Ruski carjevič) pripeljal se je danes ob 7. uri 45 min. v Ljubljani. Posebni dvorni vlak, obstoječ iz sedmih vagonov, obstal je na kolodvoru le pet minut, potem pa visocega gosta odpeljal v Trst. Občinstva bilo je na kolodvoru mnogo, tudi v Latermanovem drevoredu čakalo je mnogo oseb na vlak; toda zaman, ker carjeviča ni bilo videti.

— († Pavel Petričič.) Ravno kar nam dohaja vest z Dunaja, da je tamkaj umrl dné 6. t. m. Pavel Petričič, c. in kr. topničarski stotnik v 51. letu dobe svoje. Pokojnik je brat g. Vasa Petričiča, podžupana Ljubljanskega, bil je že dalje časa bolan in je umrl na Dunaji vsled nevarne operacije. Truplo pokojnika bode se prepeljalo v Ljubljano in bode tu pokopano z vsemi vojaškimi častmi. Kdaj pa bode pogreb, bode se naznanilo po posebnih osmrtnicah.

— (Trgovska in obrtniška zbornica goriška) odposlala je predsedstvu ministerskega sveta petico, v kateri priporoča Predelsko železnico, ko bi pa ta ne prodrla pa drugo progo, katera bi iz Gorice držala k Sv. Luciji čez Bačo, Grahovo, Hudojužno proti Podbrdu, od koder bi 5400 metrov dolg tunel napravil zvezo z Bohinjsko dolino. V poslednji bi železnica šla čez Bohinjsko Bistrico potem pa do „Šteng“, na Savice desnem bregu. V „Štengah“ prešla bi na levi breg, mimo Blejskega jezera speljala se v Gorje, potem pa čez Radolno in Dobravo na Javornik in tako zvezala se z državno železnico.

— (Zopet petarda.) V četrtek zvečer okoli 7. ure počila je v Trstu v vrta pri južne železnice kolodvoru zopet petarda z močnim pokom. Na detonacijo prihiteli so stražniki in mnogo občinstva, a zlodejca neso dobili.

— (Živila italijanska kultura!) Pod tem naslovom piše „Edinost“: V pretekli noči so sinovi „avite culture“ zopet onesnažili tablo nad prodajalnico g. Ivana Preloga. Laška kultura je vkljub zimskemu času v bujnem cvetju!

— (Premeščen) je g. kapelan Iv. Kačar z Breznice v Radovljico.

— („Sokolov večer“) Tržaškega „Sokola“ preteklo soboto bil je prav lep in dobro obiskan. Dvorana bila je polna občinstva iz vseh slojev slovanske družbe v Trstu. „Tamburaški zbor“ pokazal je lep napredek in igral več novih števil. Dramatični odsek obnesel se je jako dobro z deklamacijami in kupleti, katere je pel g. Boroščak. Po končanem vsopred razvila se je živahna prosta zabava in se tudi ni pozabilo družbe sv. Cirila in Metoda.

— (Akad. društvo „Triglav“ v Gradci) izvolilo si je za zimski tečaj t. l. naslednji odbor: Predsednik: g. cand. jur. Hugon Kartin; podpredsednik: g. cand. med. Ivan Jenko; tajnik: g. stud. jur. Fran Krančič; knjižničar: g. stud. med. Fran Krušič; blagajnik: g. cand. jur. Jožef Žmavec; gospodar: g. cand. med. Jaroslav Žitek; odbornik-namestnik: g. stud. jur. Fran Mohorič.

— (Iz Brežic) je poslal g. Anton Spindler, c. kr. zemljiški knjigovodja, 22 gld. 50 kr. dijaški kuhinji v Mariboru. Zložili so ta denar ti-le



gospodje: dr. Fr. Srebre, župan, 5 gld.; dr. Fran Firbas, c. kr. notar, 5 gld.; dr. Fran Vovšek, c. kr. okr. sodnik, 2 gld.; dr. M. Schmirmaul, okr. zdravnik, 5 gld.; Jos. Stanic, 1 gld.; Miha Papež 1 gld.; Rud. Postružnik 50 kr.; Iv. Kocuvan 1 gld.; Fr. Rauter 50 kr.; neimenovan 50 kr. in g. pošiljatelj 1 gld. Bog plati!

— (Iz Novevasi pri Rakeku.) 5. novembra. Pretekli teden raznesla se vest, da je bil posestnik iz Topola, — kateri je domu gredoč iz Loža v snegu ostal, — najden, kar pa ni res. Do današnjega dne ponesrečenemu niso na sled prišli, akoravno ga ljudje iz vseh bližnjih vasi vsaki dan iščejo. Nesrečnej je gotovo v gozdu pot zgrešil in utrujen za vselej zaspal. Pa saj ni čuda — kako vreme je bilo pretekli terek pri nas — burja, sneg — to vé le isti, kateri vé, kje Bloke leže. Res je, da imamo na Blokah lepo poletje in zdrav zrak, a po zimi nas kaj občutno burja obiskuje. Isti dan ponesrečila bi se bila gotovo še dva druga človeka, ki sta onemogla v snegu — ko bi na njih krik ne bilo pomoči iz bližnjih vasi.

### Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

**London** 6. novembra. („Pol. Corr.“) Včeraj došla semkaj od Lloydovih agentov iz Valparaísa brzopjavna poročila, v katerih se izraža misel, da se je „Santa Margherita“, ladja Ivana Ortha pri zadnjih viharjih potopila.

**Berolin** 6. novembra. „National Zeitung“ javlja, da je Kalnoký sedaj v Parizu.

**Dunaj** 7. novembra. Odbor za Veliki Dunaj razpravljal danes o 1. členu vladne predloge, to je o Velikega Dunaja obsegu. Schöffel predlagal, da se preide na dnevni red, kar se je odklonilo z vsemi proti Schöffela glasu, član 1. pa vsprejel.

**Peterburg** 7. novembra. „Journal de St. Petersburg“ pismo o krasnem in sijajnem vsprejemu carjeviča na Dunaji, pravi, da je to dokaz prijateljskih razmer obeh vladarjev, obeh dinastij. Narod ruski čuti hvaležno zadovoljstvo na simpatijah, izkazanih carjeviču v Avstriji, zlasti pa na Dunaji. Ti dokazi simpatij bodo imeli srečen upliv na odnose med sosednimi narodi in na podkrepljenje miru, katerega povsod žele.

**Milan** 7. novembra. Caprivi zjutraj došel. Na kolodvoru vsprejeli ga Crispi, prefekt in policijski ravnatelj.

**Madrid** 7. novembra. Vest, da je kraljica regentinja hudo zbolela, je neosnovana. Bila je vsled prehlajenja le malo boleha. Kraljica je danes ustala in ima le še malo nahoda.

### Razne vesti.

\* (Vseučilišče v Belemgradu.) Senat Beligradske visoke šole uложил je na ministerstvo pouka prošnjo, da se Beligradski zavod povzdigne na stopnjo vseučilišča.

\* (Cesar Viljem — urednik.) Neki ameriški list je objavil vest, da misli cesar Viljem začeti izdajati velik dnevnik, kateremu bo tudi sam urednik. Cesar ima vse potrebne lastnosti, je jako nadarjen, pred vsem mu pa ne manka denarja, ki je vselej potreben, če se hoče začeti izdajati velik list.

\* (Potovanje k severnemu tečaju v balonu.) Zrakoplovec Becanón in zvezdoznanec Hermitte nameravata se z zrakoplovom popeljati proti severnemu tečaju, da bodeta pred vsem opazovala meteorološke prikazni na severu. Zrakoplov mislita napolniti z vodenjem. Razen velikega zrakoplova, ki bo imel 15.000 kubičnih metrov vsebine, vzela bodeta s seboj še 8 manjših zrakoplovov, ki jima bodo služili v razne namene, potem potrebnega živeža in rešen čoln. Stroški te ekspedicije, ki se odpravi še le čez dve leti, proračunjeni so na pol milijona frankov. Potovanje bo nekda trajalo šest mesecev.

\* (Zavratnica s fotografskim aparatom.) Nevnost, da nas kdo fotografuje, je vedno večja, odkar je izumljen fotografski aparat. Sedaj že imajo fotografske aparate v klobucih in opernih gledalnih. V Ameriki je pa nedavno izumil nekdo zavratnice s fotografskim aparatom.

\* (Gospica — zaštarana.) Na Francoskem iz finejših krogov gine beseda „gospica“ (demoiselle), govori se le o dekletih (filles), naj so že hčere kacega vojvode ali pa navadnega rokodelca. Penzionati za gospice postali so dekliški penzionati.

\* (Hotela pogorela.) V San Francisku pogorel je Barlingtonov hotel popolnoma, Grand kôtel pa deloma. Sosedna poslopja so tudi poškodovana. Škode je poldrugi milijon dolarjev.

### Poslano.

V številki 249 „Slovenskega naroda“ se slika sedanji stan živinozdravilnice tako črno z očitnim namenom škodovati temu že 40 let obstoječemu zavodu.

Ker so vsa ta predbacivanja neosnovana in neresnična, prosim, da bi slavno uredništvo sprejelo sledeči popravek:

Živinozdravilnica bila je po odhodu dr. Struppija v Prago izročena gospodu Skaletu, kateri je tam posloval nad 30 let in samostalno ordiniral brez pripomoči pokojnega vodje dr. Janeza Bleiweisa. Pokojni Skalet izšolal se je popolnoma po istem načinu kakor jaz. Tudi on ni bil živinozdravnik v sedanjem smislu, bil je kakor jaz „kurschmied“, ker takrat se niso še izvežbali živinozdravniki po sedaj veljavnem učnem načrtu, izpremenili so se učni načrtu v Dunajski živinozdravilnici v teku let že večkrat. V prejšnji dobi izšolanim „kurschmiedom“ dovolilo je pa c. kr. ministerstvo, da smejo ozdravljati tudi bolno živino, le morajo za to prositi. Prošnjo na ministerstvo uložil sem že pred 2 leti pri tukajšni c. kr. deželni vladi, a še sedaj čakam rešitve. Da je poprej živinozdravilnica imela več materiala za poduk, je umevno, ker takrat še ni bilo c. kr. okrajnih živinozdravnikov, kateri — ker nimajo mnogo uradnega posla, — se kaj radi pečajo z privatno prakso. V živinozdravilnico se sprejmo pa večinoma le konji, ki boleha na vunažnih delih života, posebno na kopitih, kar pripomaga izdatno pouku v podkovski šoli. Da bi bil hlev za bolno živino sedaj manj značen in zračnej, ni res, — nasprotno, storile so se posebno v zadnjih letih izdatne poprave, da se sme hlev imenovati pravičen in pripraven, to bodejo radi potrdili oni obiskovalci živinozdravilnice, kateri jo poznajo že veliko let. Tudi antiseptičnih pripomočkov rabim pri vsaki priliki, kar zamore potrditi sedanji vodja podkovske šole. Nesnago na dvorišču videl je pa le dopisovalec, če bi je kaj bilo, ni moja krivda, z dvoriščem razpolaga le slavn centralni odbor c. kr. kmetijske družbe.

V Ljubljani, dné 31. novembra 1890.

E. Šlegel,  
učitelj podkovske šole.

**Za vnanjo porabo.** Bolečine udov, protinske in revmatične bolezni in vsakovrstna vnetja se z gotovim uspehom ozdravijo z Moll-ovim „Francoskim žganjem“. Steklenica stane 90 kr. Vsaki dan ga razpošilja po poštne povzetki A. Moll, lekarnar, c. in kr. dvorni založnik na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj se izrečno Moll-ov preparat z njegovo varstveno znamko in podpisom. 6 (55-14)

**„LJUBLJANSKI ZVON“**

stoji

za vse leto gld. 4.60; za pol leta gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

**Tujski:**  
6. novembra.

Pri **Maličih:** Glück, Sinek; Biehler, Schwarz z Dunaja. — Šega iz Vodic. — Pl. Vest iz Solnograda. — Bajardi, pl. Steinberg, Kordon iz Gradca. Plesche iz Prage. — Jaklič iz Kočevja — Elger iz Liberec.

Pri **Stonu:** Kusmanek, Lewis, Koch, With z Dunaja. — Moser iz Celovca. — Graser iz Budejovic. — Klemenčič iz Beljaka.

Pri **avstrijskem cesarju:** Tratnik iz Trsta. — Čerin, Tušar iz Cerknega.

Pri **Virantu:** Schmid iz Novegamesta. — Grebenc iz Velikih Lašč. — Slatner iz Cirknice.

**Umrlí so:**

5. novembra: Mihael Medic, pekovskega pomočnika sin, 21 dni, Stari trg št. 26, za sušico.

V deželni bolnici:  
4. novembra: Neža Narobe, gostija, 79 let, za oslabljenjem.

**VIZITNICE**

priporoča

„Narodna Tiskarna“

po nizkeji ceni.

### Loterijne srečke 5. novembra.

V Pragi: 59, 28, 54, 1, 73.

### Meteorološko poročilo.

| Dan     | Cas opazovanja | Stanje barometra v mm. | Temperatura | Vetrovi  | Nebo  | Mo-krina v mm. |
|---------|----------------|------------------------|-------------|----------|-------|----------------|
| 6. nov. | 7. zjutraj     | 728.9 mm.              | 3.0° C      | brevz.   | megla | 5.50 mm.       |
|         | 2. popol.      | 730.6 mm.              | 5.0° C      | sl. svz. | obl.  |                |
|         | 9. zvečer      | 731.8 mm.              | 4.8° C      | brevz.   | obl.  | dežja.         |

Srednja temperatura 4.3°, za 1.6° pod normalom.

### Dunajska borza

dné 7. novembra t. l.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

|                                             | včeraj     | danes           |
|---------------------------------------------|------------|-----------------|
| Papirna renta                               | gld. 88.85 | gld. 88.85      |
| Srebrna renta                               | 89.—       | 83.85           |
| Zlata renta                                 | 107.25     | 107.45          |
| 5% marenca renta                            | 101.45     | 101.40          |
| Akcije narodne banke                        | 982.—      | 982.—           |
| Kreditne akcije                             | 305.25     | 304.50          |
| London                                      | 115.10     | 115.20          |
| Srebro                                      | —          | —               |
| Napol.                                      | 9.12       | 9.13            |
| C. kr. cekini                               | 5.46       | 5.47            |
| Nemške marke                                | 56.55      | 56.55           |
| 4% državne srečke iz l. 1854                | 250 gld.   | 131 gld. 50 kr. |
| Državne srečke iz l. 1854                   | 100        | 180             |
| Ogerska zlata renta 4%                      | 102        | 20              |
| Ogerska papirna renta 5%                    | 99         | 55              |
| Dunava reg. srečke 5%                       | 100 gld.   | 121             |
| Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi | 115        | —               |
| Kreditne srečke                             | 100 gld.   | 183             |
| Rudolfove srečke                            | 10         | 19              |
| Akcije anglo-avstr. banke                   | 120        | 164             |
| Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.         | 224        | 50              |

## Dva lepa, črna konja

po 7 let stara, popolnoma zanesljiva in dobra, **prodasta se po nizki ceni.** — Kje? pove upravništvo „Slovenskega Naroda“. — Konja sta posebno pripravna za kakega gospoda župnika na deželi. (827-1)

Št. 944.

(828-1)

## Natečaj.

S početkom meseca decembra t. l. vsprejme se v službo

## občinski redar

z letno plačo 360 gld., prostim stanovanjem in službeno uniformo.

Prosilci, kateri so zmožni slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, uložé naj prošnje z dokazi sposobnosti pri podpisnem županstvu **do 25. t. m.**

Dosluženi vojaki in žandarmi, kateri so se z enakimi posli že pečali, imajo prednost.

### Županstvo v Postojini

dne 6. novembra 1890.

(826-3)

## Razpis.

Deželni odbor kranjski razpisuje splošno ponudbeno obravnavo za oddajo zgradbe dveh dovoznih cest v Kamniškem cestnem okraji, in sicer:

- 1.) k železnični postaji v **Trzinu** v dolgoti 122 m in v širokosti 50 m za proračunjeni znesek . . . . . 700 gld.
- 2.) k železniški postaji v **Domžalah** v dolgoti 142.5 m in v širokosti 8.0 m za proračunjeni znesek . . . . . 1050 gld.

Dotični stavbinski podatki, namreč načrti, proračuni in pogoji so v navadnih uradnih urah na razgled v pisarni deželnega stavbinskega urada v Ljubljani in pri načelniku okrajno-cestnega odbora Kamniškega, gospodu Ivanu Levcu v Mengši. Ponudniki naj svoje ponudbe vsaj do 12. ure dopoldne

**dné 16. novembra 1890. l.**

izročé pri deželnem odboru kranjskem v Ljubljani.

Ponudbe morajo biti kolekovane in zapečatené z napisom na zavitku: „Ponudba za dovozno cesto . . . . .“.

Vsaki ponudbi se mora priložiti 5% jamčevina dotične zgoraj navedene cene, ali v gotovini ali pa v hranilničnih knjižicah. V ponudbi se mora vsak ponudnik izjaviti, da so mu znani zgorej omenjeni stavbinski podatki ter da se pogojem podvrže.

Ponudniki naj zapišejo razločno s številkami in z besedo, koliko odstotkov odjenjajo od jednotnih dražbenih cén ter naj ponudbi pristavijo kraj in dan, potem svoje bivališče, svoj posel in lastnoročni podpis krstnega in rodbinskega imena.

Deželni odbor si pridržuje pravico, izmed ponudnikov po svojem preudarku izbrati si podjetnika, ne gledé na to, koliko odstotkov kdo odjenja, ali pa tudi razpisati novo obravnavo. Oziralo se bode le na pismene, v razpisni dóbi došle ponudbe. Gledé varščine (kavcije) opozarjajo se ponudniki na pogoje.

### Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani dne 5. novembra 1890.

Lastnina in tisk „Národne Tiskarne“.